

BURUNDA'KO EUSKALKIA

L. L. Bonaparte'ren (1) ondotik Kanpion jaunak bere *Gramatica*'n (2) esan zuan: Napañoan gipuzkoako euskalkia itzegifien dute uréngo érietan: Ziordia'n, Olazagoitia'n, Altsasua'n, Urdiaín'en, Iturmendi'n, Bakaikoa'n, Lizañabengoa'n Etxaí-Aranatz'en, Unanua'n, Lizañaga'n, eta Doñau'n, (Toñano).»

Baño Burundako euskalki orain argitaratzera goazena ez da gipuzkokoa, ezta orén aide urbil-urbila ere.

Gipuzkokoa izatekotan orko urbilengo érietatik sartua izango zala igaririk, Ortzaurte'n egon o nintzan, baita Segura'ko auzo Urtsaran deitzen duten Napañoako mugatik urbilenekoan. Bi alderdi i auetan euskalki berdin xamarak upatu diñut, baño Burunda'kotik oso bestelakoak, garai gelenetan. Adi-bidez garai batzuek jariko diñut érezko.

<i>Otzaurte</i>	<i>Urtsaran (Segura)</i>	<i>Olazti</i>	<i>Otzaurte</i>	<i>Urtsaran</i>	<i>Olazti</i>
<i>Yo soy</i>	<i>Yo soy</i>	<i>Yo soy</i>	<i>Me es él</i>	<i>Me es él</i>	<i>Me es él</i>
1. ^a , naiz	1. ^a , naiz	1. ^a , naiz	1. ^a , zai	1. ^a , zai	1. ^a , zaida
2. ^a , zea	2. ^a , zera	2. ^a , zada	2. ^a , zaizu	2. ^a , zatzu	2. ^a , zaizu
3. ^a , da	3. ^a , da	3. ^a , da	3. ^a , zaió	3. ^a , zaió	3. ^a , zaió

(1) Louis-Lucien Bonaparte *Le Verbe Basque en Tableaux, Dialectes et sous dialectes sañen.*

(2) Don Arturo Camplón *Gramatica Bascongada 38-gafen ofial.*

1. ^a , gea	1. ^a , gera	1. ^a , gada	1. ^a , zaiu	1. ^a , zaigu
2. ^a , zeate	2. ^a , izeate	2. ^a , zadai	2. ^a , zatzue	2. ^a , zaizai
3. ^a , dia	3. ^a , die	3. ^a , dira	3. ^a , zaie	3. ^a , zaie

Otzaurte ia Urtsaran

Me son ellos

1. ^a , zat oriek
2. ^a , zaizu oriek

Ez dute askoren esanera berezirik.

Olazti'n

Ellos me son

1. ^a , zezkida
2. ^a , zatzizu
3. ^a , zaizkiyo
1. ^a , zaizkigu
2. ^a , zaizkizai
3. ^a , zaizkiye

Ortzurte-Urtisa.

Yo era

1. ^a , nitzen
2. ^a , ziñen
3. ^a , zen
1. ^a , giñen
2. ^a , ziñelen
3. ^a , zien

Olazti

Yo era

1. ^a , nitzan
2. ^a , zinan
3. ^a , zan
1. ^a , ginan
2. ^a , zindain
3. ^a , ziran

Otzaurte ia Urtsa.

El me fue

1. ^a , zitzaan
2. ^a , zitizun
3. ^a , zitziñon
1. ^a , zitzaigun
2. ^a , zitzaizuen
3. ^a , zitzaien

Olazti

El me fue

1. ^a , zaikiran
2. ^a , zaikizun
3. ^a , zaikiyon
1. ^a , zaikigun
2. ^a , zaikizain
3. ^a , zaikiyen

Otzaurte ia.

Ellos me fueron

1. ^a , zitzaan oriek

Ez dute askoren esanera berezirik.

Olazti

Ellos me fueron

1. ^a , zaikiran
2. ^a , zaikizun
3. ^a , zaikiyon
1. ^a , zaikigun
2. ^a , zaikizain
3. ^a , zaikiyen

<i>Otzaurte</i>	<i>Urtsaran</i>	<i>Olazti</i>	<i>Otzaurte</i>	<i>Urtsaran</i>	<i>Olazti</i>
<i>Puedo ser</i>	<i>Puedo ser</i>	<i>Puedo ser</i>	<i>Sed vos</i>	<i>Sed vos</i>	<i>Sed vos</i>
1. ^a , naïke	1. ^a , naïke	1. ^a , naïteke	—	—	—
2. ^a , zaezke	2. ^a , zaizke	2. ^a , zaitezke	2. ^a , zaiz	2. ^a , zaitez	2. ^a , zaitez
3. ^a , daïke	3. ^a , daïke	3. ^a , daiteke	3. ^a , deïla	3. ^a , dila	3. ^a , bedi
1. ^a , gaizke	1. ^a , gaizke	1. ^a , gaitezke	—	—	—
2. ^a , zaizkee	2. ^a , zaizkee	2. ^a , zaitezkei	2. ^a , zaizte	2. ^a , zaitezte	2. ^a , zaitezai
3. ^a , daezke	3. ^a , daizke	3. ^a , daitezke	3. ^a , daizela	3. ^a , ditezela	3. ^a , bitez

<i>Otzaurte</i>	<i>Urtsaran</i>	<i>Olazti</i>	<i>Otzaurte ta.</i>	<i>Olazti</i>
<i>Yo lo he</i>	<i>Yo lo he</i>	<i>Yo lo he</i>	<i>Yo los he</i>	<i>Yo los he</i>
1. ^a , del	1. ^a , del	1. ^a , dot	1. ^a , ditut	1. ^a , tut
2. ^a , dezu	2. ^a , dezu	2. ^a , dezu	2. ^a , dituzu	2. ^a , tuzu
3. ^a , du	3. ^a , do	3. ^a , dau	3. ^a , ditu	3. ^a , tu
1. ^a , degu	1. ^a , deu	1. ^a , dû	1. ^a , ditugu	1. ^a , tugu
2. ^a , dezue	2. ^a , dezue	2. ^a , dezai	2. ^a , dituzue	2. ^a , tuzai
3. ^a , due	3. ^a , due	3. ^a , dai	3. ^a , ditue	3. ^a , tubai

<i>Otzaurte ta.</i>	<i>Olazti</i>	<i>Otzaurte ta...</i>	<i>Olazti</i>
<i>Yo he a vos</i>	<i>Yo he a vos</i>	<i>Yo he a vosotros</i>	<i>Yo he a vosotros</i>
1. ^a , zaitut	1. ^a , zaitut	1. ^a , zaitut zuek	1. ^a , zaitubait
3. ^a , zaitu	3. ^a , zaitu		3. ^a , zaitubai
1. ^a , zaitugu	1. ^a , zaitugu	Ez dute askoren esanera berezirik.	1. ^a , zaitubau
3. ^a , zaitue	3. ^a , zaitai		3. ^a , zaitubai

*Otzaurte ta...**Yo le he lo y los*

- 1.^a, diot 1.^a diot...
 2.^a, diozu
 3.^a, dio
 1.^a, diogu
 2.^a, diozue
 3.^a, diue

*Olazti**Yo le he lo*

- 1.ª, derot
 2.ª, derozu
 3.ª, dero
 1.ª, derogu
 2.ª, derozai
 3.ª, deroi

*Olazti**Yo le he los*

- 1.ª, derotzit
 2.ª, derotzizu
 3.ª, derotzi
 1.ª, derotzigu
 2.ª, derotzizai
 3.ª, derotzai

Onela agiri da aditz guzian, zerbait eta oraindik garaien bat edo beste berdiñak ba dituzte ere, gelentsua berezia dutela.

Orain esanaz gañera Gipuzkoako eri oietan beti *izango* derabilte, Napañokoetan beriz *izain*: izain naiz, izain nintzan eta. Ziordi'n esaten da *izango* ta eri ori gipuzkoetatik urutienik gelditzen da.

Nere erakusleak.

Lan ontan nere erakusle izan diranai biotz-biotzetik eskeñak eman bidenabai, esan bea' dizuet nor izan diran auek. Olazti edo Olazagoitian bertako bi Apaiz jaunak, Gastamintza'ñ Ijinio Apaiz-laguna eta Pozueta'ñ Julian Apaiz Aita eta bere a'beba; Ziordi'n Pozueta'ñ Florentina Andrea; Urdiain'en Mendez'ta'ñ Benita Andrea, aren alaba Diaz'ta'ñ Emilia eta Zubiria'ñ Migel Jose jaunak; Iturmendin Galartza'ñ Eusebio ta Kalista jaun eta andreak; Bakaikoa'n Ondaroa'ñ Maria andrea, ta Zubiria'ñ Nemesia andrea eta Altsasu'n San Roman'da'ñ Josefa Andreak.

Oarñak.—1.ª Lan ontan *Oraingo* garai bezala jartzen difudan esanera ber-berak eta guziak erabiltzen dira *Len-lenagoko* edo *lenen-aufeko* garaiak eta *geroko bertakoa* ta *geroko-zalan-tzazko* garaien bat esateko, aurretik beste aditz osagarrien bat jartzen zaionean. Onela esaten da: tu eres = zu zada; tu sueles ser = zu izaten zada; tu has sido = zu izan zada; tu has llegado a estar = zu egon izan zada; tu estarás = zu egoin zada; tu habrás estado = zu egon izain zada. Garai guzi oiek *Oraingo* garaiaaren esanera berberak difuzte bada.

Aditz aldakoiean beste orñenbeste gertatzen da: Yo he lo = nik dot; he tenido lo = irugi dot (Ol. Zi.) (1) ibili dot (Ur. B. I. A.) (2); he solido tener o he llegado a tener lo = irugi (ibili) izan dot; yo tendré lo = irugiko (ibiliko) dot; yo lo habré tenido = irugi (ibili) izain dot.

2.ª Lenagoko garaiaaren esaneraz egiten dira *len-lentxagokoa*, *len-lenagokoa*, *lenen-aufeko-gokoa* eta *geroko-zalanizazko-ondorekoa*: Vosotros veníais = etortzen zindain; vinísteis vosotros = etoñi zindain; habíais solido o llegado a venir = etoñi izan zindain; habríais venido = etoñiko zindain; habríais solido venir = etoñi izain zindain.

Aditz aldakoian berdin: Yo hube lo = irugi nen, (Ol. Zi.), ibili nen, (Ur.); yo lo había = irugiten nen; yo lo solía tener = irugi izaten nen; yo lo llegué a tener = irugi izan nen; yo lo habría tenido = irugiko nen; yo lo hubiera tenido = irugi izain nen.

(1) Ol. Zi. jartzen dutenean esan nai dut *Olazagoitia* edo *Olazti* ta *Ziordiz*.

(2) A. B. I. Ur. jartzean esan nai dut *Altsatsua*, *Bakaikoa*, *Iturmendi* eta *Urdiein*

3.º Beste oréenbeste gertatzen da baldintzazko garaiakin. *Banintz*'ez esaten dira onako auek guziak: si yo entrara = sartuko banintz; si yo fuera ya entrado = sartua banintz; si yo hubiera entrado = sartu banintz; si yo hubiera llegado a entrar = sartu izan banintz.

Aditz aldakoiean: si yo llevara lo = erain banau, (Ur. B. I.); si yo lo hubiera de llevar = eran biar banau; si yo lo hubiera llevado = eran banau; si yo hubiera solido o llegado a llevar = eran izan banau.

4.º Almenazko garaietan ere bai: Yo podría llevar = eran nezake; podré haber llevado = eran (ean) izan nezake.

«Yuratai» esaten al da?

Olabidetañ Eráimun, Jesus'en Lagundiko Aifa jakintsuak, nere Elizondoko itzaldieri erantzunez esan zizkigun gauza ederen artean, oartxo bat egin zidan. «Nik yakinda — esan zidan — kizki bakar bat Ziordi'an aztu-ta gelditu zayo. Ango euskaldunak *yuratai* esan oi dute, giputzak eta napañ geyenak oi duten *didate*'ren ordeez.»

Añiturik geldífu nintzan esanera beri ori entzutean eta ikasi naiez, nik an bildutako *durai* = *didate* ta *duratziyai* = *dizkidate*'ren esaneraz landara, beste berien bat ere bai ote zuten bada.

Olazagoitia'n egon nintzan ori ikasi naiez. An ez zuten ezagutzen oréelako esanerarik; galdetu nioten iketazko esanera ote zan. Baño ez, iketazko esanera zuketazko ber-bera dute esanera ortan.

Esan zidaten esanera ori ez dala alderdi aietakoa. Ziordi bereraño joateko erarik ez-eta, ango Apaiz jaun Lizañaga'f Juan Pedro'ri lau itz bialdu nizkion, ortaz galdetzeko a'ren esanez. Eta adis-kide maite o'rek ona zer erantzun didan: Galdetu diotet adiñeko e'ritaf batzuei «yuratai» itzaz eta iñork ez daki o'ren be'iririk ematen eta uste dut alderdi onetan erabiltzen ez dalako izango dala.»

Norpaitek gaizki entzun edo gaizki artua da, ba, «yuratai» ori.

Azkenean

Gaur zuen eskuetan jartzen dudan lan ontan utsarte asko arkitzen dira; garai batzuek oso bere-
ziak izanik, ezin somatu izan ditudalako, baita ere laixterka egindako lana dalako nere-a, baztar
batzuetan egun erdi bat, edo bi edo iru orduz bakarrik egoten nintzalako, edo baita ere garai batzuek ;
e'ri zenbaitetan aztu dituztelako.

Ala ere emen ematen dizueten au, ustez ongi edo beintzat kontuz bildua dakart; baño pozaldi
aundia artuko nuke, nere utsarteak bete ta utsegiñak zuzenduko balizkit e'ri bakoitzeko norpaitek.

INTZA'R DAMASO A. O. M. CAP.

ADITZ ALDAKAITZA

Ol. Zi. *Ur. A. B. I.*

Oraingoa *Oraingoa*

- 1.ª, Soy
- 1.ª, naiz
- 2.ª, zada
- 3.ª, da
- 1.ª, gada
- 2.ª, zada
- 3.ª, dira

ORAINGO-LAGUNDUNA

Guziak

- El me es*
- 1.ª, zaida
- 2.ª, zaizu
- 3.^a, zaio
- 1.^a, zaigu
- 2.^a, zaizai
- 3.^a, zaie

Ol. Zi. Ur.

- 1.^a, ellos me son
- 1.^a, zekida
- 2.^a, zekizu
- 3.^a, zaizkiyo
- 1.^a, zaizkigu
- 2.^a, zaizkizai
- 3.^a, zaizkiye

I. B.

- 1.^a, ellos me son
- 1.^a, zekia
- 2.^a, zekizu
- 3.^a, zekio
- 1.^a, zekigu
- 2.^a, zekizai
- 3.^a, zekkiye

LENAGOKOA

Ol. Zi. Ur.

- 1.^a, Yo era
- 1.^a, nintzan
- 2.^a, zinan
- 3.^a, zan
- 1.^a, ginan
- 2.^a, zindain
- 3.^a, ziran

Ur. I. B.

- 1.^a, *El me fue*
- 1.^a, zekidan
- 2.^a, zekizun
- 3.^a, zekion
- 1.^a, zekigun
- 2.^a, zekizain
- 3.^a, zekia

Ur. I. B.

- 1.ª, *Ellos me fueron*
- 1.ª, zekidan
- 2.ª, zekizun
- 3.ª, zekion
- 1.ª, zekigun
- 2.ª, zekizain
- 3.ª, zekia

LENAGOKO-LAGUNDUNA

Ol. Zi.

- 1.ª, *El me fue*
- 1.ª, zaikiran
- 2.ª, zaikizun
- 3.ª, zaikiyon
- 1.ª, zaikigun
- 2.ª, zaikizain
- 3.ª, zaikiyen

Oaia. Urdiaín'en,
zinaín eta A'n, zineín.

GURAZKO-BERTAKOIA

Ol. Zi.

- 1.ª. *Para que yo sea*
 1.ª. naiten
 2.ª. zaitzen
 3.ª. daiten
 1.ª. gaitzen
 2.ª. zaitzain
 3.ª. daitzen eta deitezen.

A.

- 1.ª. *Para que yo sea*
 1.ª. naiten
 2.ª. zaitzen
 3.ª. daiten
 1.ª. gaitzen
 2.ª. zaitzein
 3.ª. daitzen

GURAZKO-ONDOREKOA

Ol. Zi

- 1.^a. *Para que yo fuera*
 1.^a. neilen
 2.^a. zindezen
 3.^a.
 1.^a. geindezen
 2.^a. zeintezten
 3.^a. zeitezen

Oaia. Gurazko beste garayik ez dut arkitu; eta auek ere guxi esaten dira. *Tzeko, gatik, eta yo'ren atzizkiak* erakusten dute beren gogoaz. *Onela, sagar au ematen dizut eto'ri zaitzen, esateko, etortzeagatik esaten dute. Gure progura eto'ri zindezen gaztigua bialdu nizun esateko, diote: gure progura etortzeko... edo eto'riyo'ren (Olazagoitia).*

Ol. Zi. Ur.

- 2.^a. *Sé tu*
 2.^a. zaitz
 3.^a. bedi
 —
 2.^a. zaitzai, zaitzei (Zi)
 3.^a. bitz

AGINTZAZKOA

A. B.

- 2.^a. *Sé tu*
 2.^a. zaitz
 3.^a. deila
 —
 2.^a. zaitzei
 3.^a. daitzela

I.

- 2.^a. *Sé tu*
 2.^a. zaitza
 3.^a. deilela
 —
 2.^a. zaitzai
 3.^a. daitzala

GEROKO - ZALANTZAZKOA

BERTAKOIA

Oi. Zi.

- 1.^a, Yo seria*
- 1.º, nintzake*
- 2.^a, zinake*
- 3.^a, litzake*
- 1.^a, ginake*
- 2.^a, zinazke*
- 3.^a, lirake*

B. I. Ur.

- 1.^a, Yo seria*
- 1.º, nitzake*
- 2.^a, zinake*
- 3.^a, litzake*
- 1.^a, ginake*
- 2.^a, zinakei*
- 3.^a, lirake*

A.

- 1.^a, Yo seria*
- 1.º, nintzeke*
- 2.^a, zinake*
- 3.^a, laiteke*
- 1.^a, gineke*
- 2.^a, zinekei*
- 3.^a, lieke*

BERTAKO - LAGUNDUNAK

Ur.

- 1.^a, El me seria*
- 1.º, litzezaidake*
- 2.^a, litzaizuke*
- 3.^a, litzaioke*
- 1.^a, litzaiguke*
- 2.^a, litzaizaie*
- 3.^a, litzaizaiyake*

Ur.

- 1.^a, Ellos me serian*
- 1.º, litzaizkidake*
- 2.^a, litzaizkizuke*
- 3.^a, litzaizkioke*
- 1.^a, litzaizkiuke*
- 2.^a, litzaizkizaie*
- 3.^a, litzaizkiyeke*

BALDINTZAZKOA

BALDINTZA UTSA

Guziak

- 1.^a, *Si yo fuera*
- 1.^a, banitz (banitz, Ol. Zi.)
- 2.^a, bazina
- 3.^a, balitz
- 1.^a, bagina
- 2.^a, bazinai
- 3.^a, balira (balia Al.)

BALDINTZAZKO LAGUNDUNAK

Ur.

- 1.^a, *Si el me fuera*
- 1.^a, litzezaida
- 2.^a, litzaizu
- 3.^a, litzaio
- 1.^a, litzaigu
- 2.^a, litzaizai
- 3.^a, litzizaye

Ur.

- 1.^a, *Si ellos me fueran*
- 1.^a, litzaizkida
- 2.^a, litzaizkizu
- 3.^a, litzaizkio
- 1.^a, litzaizkigu
- 2.^a, litzaizkizai
- 3.^a, litzaizkiye

BALDIN - ZALANTZAZKOA

LENAGOKO - LAGUNDUNAK

Ol. Zi.

- 1.^a, *Si él me hubiera sido*
- 1.^a, izan balekida
- 2.^a, izan balekizu
- 3.^a, izan balekio
- 1.^a, izan balekigu
- 2.^a, izan balekizai
- 3.^a, izan balekiye

Ol. Zi.

- 1.^a, *Si ellos me hubieran sido*
- 1.^a, izan balezkida
- 2.^a, izan balezkizu
- 3.ª, izan balezkiyo
- 1.ª, izan balezkigu
- 2.ª, izan balezkizai
- 3.ª, izan balezkiye

ALMENAZKOAK

BERTAKOAK

Guziak

- 1.ª, *Yo puedo ser*
 1.ª, *naiteke*
 2.ª, *zaitezke*
 3.ª, *daiteke (laike, A.)*
 1.ª, *gaitezke*
 2.ª, *zaitezkei*
 3.ª, *daitezke, laizke (A.)*

Oaña. In batzuek esaten dute *naike, zaizke, daike, gaizke, zaizkei, daizke.*

ONDOREKOA

A.

- 1.ª, *Yo podía ser*
 1.ª, *neiteke*
 2.ª, *zintezke*
 3.ª, *leiteke*
 1.ª, *genduke (?)*
 2.ª, *zaitezkei (?)*
 3.ª, *laukei*

LEN-LENAGOKOAK

A.

- 1.ª, *Yo podía haber sido*
 1.ª, *izan nintzekin*
 2.ª, *izan zinezken*
 3.ª, *izan zaiteken*
 1.ª, *izan gintezken*
 2.ª, *izan zinekein*
 3.ª, *izan zieken*

BURLUNDA'KO ADITZ-ALDAKIOIA

ORAINGOA

Guziak

- 1.ª, *Yo lo he*
 1.ª, *dot*
 2.ª, *dezu*
 3.ª, *dau*
 1.ª, *dañ (dñ, Ur.)*
 2.ª, *dezai (dezubei, A.)*
 3.ª, *dai (dei, Al.)*

Guziak

- 1.ª, *Yo he los*
 1.ª, *lul*
 2.ª, *tuzu*
 3.ª, *lu*
 1.ª, *lú*
 2.ª, *tuzai (tuzubei, A.)*
 3.ª, *tubei*

LAGUNEZKOAK

Ol. Zi.

- B. I. Ur. 2.ª, *Me habéis vos*
 2.ª, *nauzu (nazu 1.ª)*
 3.ª, *nau*
 2.ª, *nauzai*
 3.ª, *nai*
 2.ª, *Me habéis vos*
 2.ª, *nauzu*
 3.ª, *nau*
 2.ª, *nauzai*
 3.ª, *naubei*

LAGUNEZKOAK

Guziak

2.ª, *Nos habéis vos*
 2.ª, gaituzu
 3.ª, gaitu
 —
 2.ª, gaituzai
 3.ª, gaitubei (gaitubai, Ur.)

B. I. Ur.

1.ª, *Yo he a vos*
 1.ª, zaitut
 3.ª, zaitu
 1.ª, zaitú
 3.ª, zaitubai
 i'n zaitubei

Oi. Zi.

1.ª, *Yo he a vos*
 1.ª, zaitut
 3.ª, zaitu
 1.ª, zaitugu
 3.ª, zaizai

LAGUNEZKOAK

A. B. I. Oi. Zi.

1.ª, *Yo he a vosotros*
 1.ª, zaitubeit
 3.ª, zaitubei
 1.ª, zaitú
 3.ª, zaitubei

Ur.

1.ª, *Yo he a vosotros*
 1.ª, zaitubait
 3.ª, zaitubai
 1.ª, zaitugu
 3.ª, zaitubai

ORAINGOA

Ur. A. Oi. Zi.

1.ª, *Tengo lo*
 1.ª, dukat
 2.ª, dukazu
 3.ª, duka

B. I.

1.ª, *Tengo lo*
 1.ª, dekat
 2.ª, dekazu
 3.ª, deka

Oi. Zi. Ur.

1.ª, *Tengo los*
 1.ª, dukatzit
 2.^a, dukatzizu
 3.^a, dukatzi

Al.

1.^a, *Tengo los*
 1.^a, dukazkit
 2.^a, dukazkizu
 3.^a, dukazki

ORAINGO-LAGUNEZKOAK

<i>Ur.</i>	<i>B. I.</i>
1. ^o , <i>Tengo a vosotros</i>	1. ^o , <i>Tengo a vosotros</i>
1. ^o , <i>zauzkait</i>	1. ^o , <i>dekatzait</i>
2. ^o , <i>zaukai</i>	2. ^o , <i>dekatzai</i>
1. ^o , <i>zauzkiu</i>	1. ^o , <i>dekatzau</i>
3. ^o , <i>zauzkai</i>	3. ^o , <i>dekatzai</i>

ORAINGO-GAUZAZKOA

<i>Ol. Zi.</i>	<i>Ol. Zi.</i>	<i>Ur.</i>
<i>Vos me habeis lo</i>	<i>Vos me habeis lo</i>	<i>Vos me habeis los</i>
2. ^o , <i>durazu</i>	2. ^o , <i>duratzizu</i>	2. ^o , <i>duatzizu</i>
3. ^o , <i>dura</i>	3. ^o , <i>duratzit</i>	3. ^o , <i>duatzi</i>
2. ^o , <i>durazai</i>	2. ^o , <i>duratzizai</i>	2. ^o , <i>duatzizai</i>
3. ^o , <i>durai</i>	3. ^o , <i>duratziyai</i>	3. ^o , <i>duatziai</i>

ORAINGO-GAUZAZKOA

<i>Al.</i>	<i>B. I.</i>
<i>Vos me habeis los</i>	<i>Vos me habeis los</i>
2. ^o , <i>duazkitzu</i>	2. ^o , <i>datzazu</i>
3. ^o , <i>duazki</i>	3. ^o , <i>datza</i>

2.^a, duazkizubei
3.^a, dezkiizubei (?)

2.^a, dazai
3.^a, dai

2.^a, datzai
3.^a, dai

B. I. Ur. Ol. Zi.

Yo he a vos lo

1.^a, dezut

3.^a, dezu

1.^a, dezû (dezugu, O. Z.)

3.^a, dezai

Ol. Zi. A.

Yo he a vos los

1.^a, dezkiut

3.^a, dezkiizu

1.^a, dezkiizugu

3.^a, dezkiizubai

A'n. dezkiizubei

B. I. Ur.

Yo he a vos los

1.^a, dezkiut

3.^a, dezkiizu

1.^a, dezkiizû

3.^a, dezkiizai

ORAINGO-GAUZAZKOA

ORAINGO-GAUZAZKOA

Ol. Zi.

Yo le he lo a el

1.^a, derot

2.^a, derozu

3.^a, dero

1.^a, derogu

2.^a, derozai

3.^a, deroi

Ol. Zi.

Yo le he los

1.^a, derotzit

2.^a, derotzizu

3.^a, derotzi

1.^a, derotzigu

2.^a, derotzizai

3.^a, derotzai

eta derotziei

Ur.

Yo le he lo

1.^a, deat

2.^a, deazu

3.^a, dea

1.^a, deau

2.^a, deazai

3.^a, deai

Ur.

Yo le he los

1.^a, deatzit

2.^a, deatiziu

3.^a, deatzi

1.^a, deatziau

2.^a, deatizizai

3.^a, deatziyai

ORAINGO-GAUZEZKOA

B. I.

Yo le he lo

- 1.^a, dat
- 2.^a, daz
- 3.^a, da
- 1.^a, dau
- 2.^a, dazai
- 3.^a, dai

B. I.

Yo le he los

- 1.^a, datzat
- 2.^a, datzazu
- 3.^a, datza
- 1.^a, datzau
- 2.^a, datzazai
- 3.^a, datzai

Al.

Yo le he lo

- 1.^a, duat
- 2.^a, duazu
- 3.^a, dua
- 1.^a, dau
- 2.^a, duazai
- 3.^a, duai

Al.

Yo le he los

- 1.^a, duazkit
- 2.^a, duazkizu
- 3.^a, duatzi
- 1.^a, duazkiu
- 2.^a, duazkizubei
- 3.^a, duatziei

ORAINGO-GAUZEZKOA

Ol. Zi.

Nos lo habéis vos

- 2.^a, deguzu
- 3.^a, degu
- 2.^a, deguzai
- 3.^a, degubai

Ol. Zi.

Nos los habéis vos

- 2.^a, dezkiugu
- 3.^a, dezkiu
- 2.^a, dezkiuzai
- 3.^a, dezkiubai

Al.

Nos lo habéis vos

- 2.^a, deguzu
- 3.^a, deegu
- 2.^a, deguzubei
- 3.^a, deegubei

Al.

Nos los habéis vos

- 2.^a, deguzkizu
- 3.^a, deguzkiu
- 2.^a, deguzkizubei
- 3.^a, deguzkiei

Ur.

Nos lo habéis vos

- 2.^a, deuzu
- 3.^a, deu

Ur.

Nos los habéis vos

- 2.^a, dezkiuzu
- 3.^a, dezkiu

B. I.

Nos lo habéis vos

- 2.^a, geruzu
- 3.^a, geru

B. I.

Nos los habéis vos

- 2.^a, geuzkuzu
- 3.^a, geuzku

2.º, deuzai
3.º, deubai

2.º, dezkiuzai
3.º, dezkiubai

2.º, geruzai
3.º, gerubai

2.º, geuzkuzai
3.º, geruzkubai

ORAINGO-GAUZEZKOA

Ol. Zi. Ur. B. I.

Yo he a vosotros lo

1.º, dezai

3.º, dezai

1.º, dezaigu

3.º, dezaibai (dezaibel, I.)

Ol. Zi. Ur. B. I.

Yo he a vosotros los

1.º, dezkozait

3.º, dezkozai

1.º, dezkozaiigu (dezkozai, I.)

3.º, dezkozabai (O.I.)

Al.

Yo he a vosotros lo... los

1.º, dezubeit

3.º, dezubei

1.º, dezubau

3.º, dezubei

1.º, dezkozubeit

3.º, dezkozubei

1.º, dezkozubau

3.º, dezkozubei

ORAINGO-GAUZEZKOA

Ol. Zi.

Yo les he lo

1.º, derubet

2.º, derubezu

3.º, derube

1.º, derubegu

2.º, derubezai

3.º, derubei

Ol. Zi.

Yo les he los

1.º, derubezait

2.º, derubezaizu

3.º, derubezai

1.º, derubezaigu

2.º, derubezizai

3.º, derubezai

Ur.

Yo les he lo

1.º, deubet

2.º, deubezu

3.º, deube

1.º, deubegu

2.º, deubezai

3.º, deubai

Ur.

1.º, Deubetzit

2.º, deubetzizu

3.º, deubetzi

1.º, deubetzigu

2.º, deubezkizai

3.º, deubezkiyei

B. I.

1.º, *Yo les he lo... los*

1.º, daubet

2.º, daubezu

3.º, daube

1.º, daubegu

2.º, daubezai

3.º, daubei

1.º, daubetzai

2.º, daubetzazu

3.º, daubetza

1.º, daubetzau

2.º, daubetzazai

3.º, daubetzai

LENAGOKOIA

<i>Oi. Zi.</i>	<i>Oi. Zi.</i>	<i>Ur.</i>
<i>Yo tenia lo</i>	<i>Yo tenfa los</i>	<i>Yo tenia los</i>
1. ^a , nukan	1. ^a , nukatzen	1. ^a , Nukatzen
2. ^a , zendukan	2. ^a , zendukatzen	2. ^a , zendukatzen
3. ^a , zukan	3. ^a , zukatzen	3. ^a , zukatzen
1. ^a , gendukan	1. ^a , gendukatzen	1. ^a , gendukatzen
2. ^a , zendukain	2. ^a , zendekain	2. ^a , zendukatzen
3. ^a , zukain	3. ^a , zekain	3. ^a , zukatzen
		eta zukatzen

LENAGOKOIA

<i>B. I.</i>	<i>Al. Oi. Zi.</i>	<i>A. Oi. Zi.</i>
<i>Yo tenia lo</i>	<i>Yo habia lo</i>	<i>Yo habia los</i>
1. ^a , nekan	1. ^a , nen	1. ^a , nituben
2. ^a , zenekan	2. ^a , zenduben	2. ^a , zenduzen
3. ^a , zekan	3. ^a , zeen	3. ^a , zituben
1. ^a , gendukan	1. ^a , genduben	1. ^a , genduzen
2. ^a , zendukain	2. ^a , zendubein	2. ^a , zenduzein
3. ^a , zukain	3. ^a , zein	3. ^a , zitubein

LENAGOKO-LAGUNEZKOA

<i>Oi. Zi.</i>	<i>Ur.</i>
<i>Me hubiste o tuviste</i>	<i>Me hubiste...</i>
2. ^a , ninduzun	2. ^a , Zindan

3. ^a , ninduben	3. ^a , nenduben	3. ^a , zan
2. ^a , ninduzain	2. ^a , nenduzain	2. ^a , zindain
3. ^a , nindubain	3. ^a , nendubain	3. ^a , zain

LENAGOKO-LAGUNEZKOA

<i>Ol. Zi.</i>	<i>Ur.</i>	<i>B. I.</i>
<i>Nos hubisteis o tuvisteis vos</i>		<i>Nos hubisteis o tuvisteis vos</i>
2. ^a , ginduzun	2. ^a , genduzun	2. ^a , zenduz
3. ^a , ginduzen	3. ^a , gendun	3. ^a , zegun
2. ^a , ginduzain	2. ^a , genduzain	2. ^a , zenduzain
3. ^a , ginduzein	3. ^a , gendubain	3. ^a , zegubain

LENAGOKO-LAGUNEZKOA

<i>Ol. Zi. B. I.</i>	<i>Ur.</i>	<i>B. I.</i>	<i>Ur.</i>
<i>Hube o tuve a vos</i>		<i>Hube o tuve a vosotros</i>	
1. ^a , nezun	1. ^a , zenduzun	1. ^a , nezain	1. ^a , zenduzain
3. ^a , zezun	3. ^a , zezun	3. ^a , zezain	3. ^a , zezain
1. ^a , genezun	1. ^a , zenduzain	1. ^a , genezain	1. ^a , zenduzain
3. ^a , zezain	3. ^a , zezain	3. ^a , zezain	3. ^a , zezain

LENAGOKO-GAUZEZKOA

<i>Ol. Zi.</i>	<i>Ol. Zi.</i>	<i>Ur.</i>
<i>Hube o tuve lo a vos</i>	<i>Hube... lo a vos</i>	<i>Hube... los a vosotros</i>
1. ^a , nezun	1. ^a , nezun	1. ^a , nezkizun
3. ^a , neron	3. ^a , nean	3. ^a , nezkian
1. ^a , nezain	1. ^a , nezain	1. ^a , nezkizain.
3. ^a , neruben	3. ^a , neain	3. ^a , nezkiein

LENAGOKO-GAUZEZKOA

B. I.

<i>Hube... lo a vos</i>	<i>Hube... los a vos</i>
1. ^a , nezun	1. ^a , nezkizun
3. ^a , nan	3. ^a , naitzan
1. ^a , nezain	1. ^a , nezkizain
3. ^a , nauben	3. ^a , naitzan

LENAGOKO - GAUZEZKOA

<i>Ol. Zi.</i>	<i>Ur.</i>
<i>Me hubisteis o tuvisteis vos lo... los</i>	<i>Me hubisteis o tuvisteis lo... los</i>
2. ^a , zenduran	2. ^a , zenduatzien
3. ^a , zenduron	3. ^a , zendeatzien
—	—
2. ^a , zendugun	2. ^a , zenduatziein
3. ^a , zenduroben	3. ^a , zendeatziein

LENAGOKO - GAUZEZKOA

B. I.

Me hubisteis o tuvisteis vos lo... los

2.^a, zinan
3.^a, zinan
—
2.^a, zinaun
3.^a, zenduben

Ol. Zi.

Me hubo o tuvo él lo... los

1.^a, zeruan
2.^a, zezun
3.^a, zeron
—
1.^a, zegun
2.^a, zezain
3.^a, zeroin

1.^a, zezkuran
2.^a, zezkezun
3.^a, zezkeron
—
1.^a, zezkigun
2.^a, zezkizain
3.^a, zezkeroin

LENAGOKO - GAUZEZKOA

Ur.

Me hubo o tuvo él lo... los

1.^a, zuan
2.^a, zezun
3.^a, zeau
—
1.^a, zeun
2.^a, zezain
3.^a, zezain

1.^a, zatzen
2.^a, zazkizun
3.^a, zatzen
—
1.^a, zezkiun
2.^a, zazkizain
3.^a, zalzain

B. I.

Me hubo o tuvo él lo... los

1.^a, zan
2.^a, zazun
3.^a, zan
—
1.^a, zegun
2.^a, zazain
3.^a, zain

LENAGOKO-GAUZEZKOA

Ol. Zi.

Hubimos o tuvimos a vos lo... los

1.^a, genizun
3.^a, genderon

Ur.

Hubimos o tuvimos a vos lo... los

1.^a, genezun
3.^a, genean

1.^a, gindezkizun
3.^a, ginduzkean

1.^a, gendezain
3.^a, genderuben

1.^a, gendezkezain
3.^a, gendezkeruben

1.^a, genezain
3.^a, geneain

1.^a, ginduzkizain
3.^a, gendatzien

LENAGOKO-GAUZEZKOA

B. I.

Hubimos o tuvimos a vos lo... los

1.^a, genezun

3.^a, ginan

1.^a, gendezain

3.^a, ginain

1.^a, gendutzun

3.^a, ginatzen

1.^a, gendutzain

3.^a, ginatzain

Ol. Zi.

Me hubisteis o tuvisteis vosotros lo... los

2.ª, zendurain

3.ª, zenderoin

—

2.ª, zenduguzain

3.ª, zenderoin

2.ª, zenduzkirain

3.ª, zendezkiroin

—

2.ª, zenduzkiuzain

3.ª, zendezkiroin

LENAGOKO-GAUZEZKOA

Ur.

2.ª, Me hubisteis o tuvisteis vosotros lo... los

2.ª, zenduain

3.ª, zendeain

2.ª, zendúain

3.ª, zendeain

2.ª, zendutzain

3.ª, zendetzain

—

2.ª, zenduzkiun

3.ª, zenduzkizain

Me hubisteis... vosotros lo... los

2.ª, zindain

3.ª, zindain

2.ª, zindubein

3.ª, zindain

2.ª, zindutzain

3.ª, zinatrain

2.ª, zendeutzain

3.ª, zinatrain

LENAGOKO-GAUZEZKOA

Ol. Zi.

Me hubieron o tuvieron ellos lo... los

1.^a, zurain

1.^a, zuratzain

Me hubieron... ellos lo... los

1.^a, zuain

1.^a, zuatziein

Ur.

2.^a, zezkitzein
 3.^a, zeatziein
 1.^a, zezkiyein
 2.^a, zezkitzein
 3.^a, zezkiyein

2.^a, zezain
 3.^a, zeain
 1.^a, zeuzain
 2.^a, zezain
 3.^a, zezain

2.^a, zezkizain
 3.^a, zezkeroin
 1.^a, zezkiguzain
 2.^a, zezkezain
 3.^a, zezkeroin

2.^a, zezain
 3.^a, zeroin
 1.^a, zeguzain
 2.^a, zezain
 3.^a, zeroin

LENAGOKO-GAUZEZKOA

B. I.

Me hubieron o tuvieron ellos lo... los

1. ^a , zain	1. ^a , zatzain
2. ^a , zezain	2. ^a , zatzizain
3. ^a , zain	3. ^a , zatzain
1. ^a , zegubein	1. ^a , zezkigubein
2. ^a , zezain	2. ^a , zatzizain
3. ^a , zain	3. ^a , zatzain

GURAZKOA

GURAZKO-GAUZEZKOA

Ol. Zi.

Yo haya o tenga lo... los

1. ^a , dezalen	1. ^a , dizaten
2. ^a , dezazun	2. ^a , dizazun
3. ^a , dezan	3. ^a , ditzan

GURAZKO-LAGUNEZKOA

Ol. Zi.

Para que nos tengáis vos

2. ^a , gaitzazun
3. ^a , gaitzan

Para que me tengáis vos

2. ^a , nazazun
3. ^a , nazan

1. ^a , dezagun	1. ^a , ditzagun	—
2. ^a , dezazein	2. ^a , ditzazein	2. ^a , gaitzazain
3. ^a , dezain	3. ^a , ditzain	3. ^a , gaitzain

Oaña. Aditz-aldakoiaren beste Gurazko garaiarik ez dute ezagutzen Burunda'n. Garai oien ordeztako *ta gasik* atzizkiak erabiltzen dituzte.

AGINTZAZKOA

AGINTZA - GALIZEZKOA

Oi. Zi.

Tened vos lo

2.ª, zazui

3.ª, dezala

—

2.ª, zazai

3.ª, ditzala

B. I. Ur.

Tened vos lo

2.ª, zazui

3.ª, dezala

—

2.^a, zazai

3.^a, dezaila (zaila, l.)

B. I.

Tened vos los

2.^a, itzazu

3.^a, itzala

—

2.^a, itzazai

3.^a, itzaila

AGINTZA - LAGUNEZKOA

Ouziak

Tenedme vos

2.^a, nazazu

Ouziak

Tenednos vos

2.^a, gaitzazu

Oi. Zi.

Tenedme lo vos

2.^a, nazazu

AGINTZA - GALIZEZKOA

Oi. Zi.

Tenedme vos los

2.^a, nazkizu

3.^a, naza (la, Ur.)
2.^a, nazazai
3.^a, nazai (la, Ur.)

3.^a, gaitza (la, Ur.)
2.^a, gaitzazai
3.^a, gaitzaila

3.^a, zaiozu
2.^a, nezazai
3.^a, zaiozai

3.^a, zazkiozu
2.^a, nezkiuzai
3.^a, zazkiuzai

AGINTZA - GALIZEZKOA

Ur.

Tenedme lo vos
2.^a, nezazu
3.^a, iozu
2.^a, nezazai
3.^a, iozai

Ur.

Tenedme vos los
2.^a, nezkiezu
3.^a, ioizizu
2.^a, nezkiuzai
3.^a, ioizizai

B. I.

Tenedme lo vos
2.^a, zazu
3.^a, zazu
2.^a, zazai
3.^a, zazai

B. I.

Tenedme vos los
2.^a, itzazu ta naizazu
3.^a, ioizazu
2.^a, itzazai
3.^a, ieizai eta tzeila

AGINTZA - GALIZEZKOA

Ol. Zi. Ur.

Tenednoslo vos
2.^a, iguzu
2.^a, iguzai

Ol. Zi.

Tenednoslos vos
2.^a, gazkizu
3.^a, —
2.^a, gazkizai

Ur.

Tenednoslos vos
2.^a, izkiuzu
2.^a, izkiuzai
eta giuzkiuzai

B. I.

Tenednoslo vos
2.^a, geruzu
3.^a, geru
2.^a, geruzai

B. I.

Tenednoslos vos
2.^a, giuzkutzu
3.^a, giuzku
2.^a, giuzkuzai

BALDINTZAZKOA

B. I. Ur.

Yo habria o tendria lo... los

- 1.^a, nuke
- 2.^a, zenduke
- 3.^a, luke
- 1.^a, genduke
- 2.^a, zendukei
- 3.^a, lukei

Ol. Zi.

- 1.^a, nituke
- 2.^a, zinduzke
- 3.^a, lituzke
- 1.^a, genituke (ginduzke, Ur.)
- 2.^a, ginduzkei
- 3.^a, lituzkei (litukei, Ur.)

Al.

- 1.^a, nauke
- 2.^a, zenduke
- 3.^a, lauke
- 1.^a, genduke
- 2.^a, zendukei
- 3.^a, laukei

Al.

- 1.^a, nituke
- 2.^a, zenduzke
- 3.^a, lituke
- 1.^a, genduzke
- 2.^a, zenduzkei
- 3.^a, litukei

BALDINTZAZKOA

Ol. Zi. (2-gafen era)

Yo habria o tendria los

- 1.^a, nukatzi
- 2.^a, zendukatzi
- 3.^a, lukatzi
- 1.^a, genukatzi
- 2.^a, zindukatzi
- 3.^a, lukatzi

B. I.

Yo habria o tendria los

- 1.^a, nuzke ta nituzke
- 2.^a, zenduzke
- 3.^a, luzke ta lituzke
- 1.^a, genduzke
- 2.^a, genduzkei
- 3.^a, luzkei ta lituzkei

BALDINTZA-LAGUNEZKOA

Ol. Zi.

Me tendria is o habria is vos

- 2.ª, nindukazu
- 2.ª, zenduake

Al. Ur.

B. I.

Me tendria is vos

- 2.ª, zendake

3.ª, ninduka
—
2.ª, nindukazai
3.ª, nindukai

3.ª, luake
—
2.ª, zeuduakei
3.ª, luakei

3.ª, lake
—
2.ª, zendakei
3.ª, lakei

BALDINTZA-LAGUNEZKOA

Ol. Zi.

B. I. Ur.

Nos tendríais o habríais vos

2.ª, ginduzkazu
3.ª, ginduzka
—
2.ª, ginduzkazai
3.ª, ginduzkai

2.ª, zenduake
3.ª, luake
2.ª, zenduakei (zenduai, Ur.)
3.ª, luakei (luai, Ur.)

Ol. Zi.

B. I. Ur.

Yo tendría o habría a vos

1.ª, zindukei
3.ª, zinduke
1.ª, zindukegu
3.ª, zindukai
1.ª, nezuke
3.ª, lezuke
1.ª, genezuke
3.ª, lezukei

BALDINTZA-LAGUNEZKOA

Ol. Zi.

B. I. Ur.

Yo tendría o habría a vosotros

1.ª, zinduzkait
2.ª, zinduzkai
1.ª, zinduzkegu
3.ª, zinduzkei
1.ª, nezukei
3.ª, lezukei
1.ª, genezukei (gendukei, Ur.)
3.ª, lezukei

BALDINTZA-GAUZEZKOA

Oi. Zi.

Tendría o habría lo... los
 1.ª, nezuke 1.ª, nezkizuke
 3.ª, neroke 3.ª, nezkeroke
 — —
 1.ª, pezukei 1.ª, nezkizukei
 3.ª, nerokei 3.ª, nezkerokei

Ur.

Yo tendría... a vos lo... los
 1.ª, nezuke 1.ª, nezkizuke
 3.ª, neake 3.ª, nezkeake
 1.ª, pezukei 1.ª, nezkizukei
 3.ª, neakei 3.ª, nezkenkei

B. I.

Yo tendría... a vos lo... los
 1.ª, nezuke 1.ª, nezkizuke
 3.ª, nake 3.ª, nezkake
 1.ª, pezukei 1.ª, nezkizukei
 3.ª, nakei 3.ª, nezkakei

BALDINTZA-GAUZEZKOA

Oi. Zi.

Vos me tendríais o habríais lo... los
 2.ª, zendurake 2.ª, zendurazke
 3.ª, zenderoke 3.ª, zenderozke
 — —
 2.ª, zendeguke 2.ª, zendeguzke
 3.ª, zenderokei 3.ª, zenderozkei

Ur.

Vos me tendríais... lo... los
 2.ª, zendurake 2.ª, zenduazke
 3.ª, zendeake 3.ª, zendeazke
 — —
 2.ª, zendeguke 2.ª, zendeuzke
 3.ª, zendeazkei 3.ª, zendeazkei

BALDINTZA-GAUZEZKOA

Oi. Zi.

Vos me tendríais... lo... los
 2.ª, zindake 2.ª, zindazke
 3.ª, zindake 3.ª, zindazke
 — —

B. I.

El me tendría o habría lo... los
 1.ª, lirake 1.ª, lirazke
 2.ª, lezuke 2.ª, lezuzke
 3.ª, leroke 3.ª, lerozke

Ur.

1.ª, luozke
 2.ª, lezuzke
 3.ª, leazke

2. ^a , zinduake	2. ^a , zindauzke	1. ^a , liguke	1. ^a , liguzke	1. ^a , lauke (leuke)	1. ^a , lauzke
3. ^a , zindakei	3. ^a , zindazkei	2. ^a , lezukei	2. ^a , leuzukai	2. ^a , lezukei	2. ^a , leuzukei
		3. ^a , lerokei	3. ^a , lerozkei	3. ^a , leakei	3. ^a , leazkei

BALDINTZA - GAUZEZKOA

El me tendría o habría lo... los

B. I.

1. ^a , lake	1. ^a , lazke
2. ^a , lezuke	2. ^a , leuzuke
3. ^a , lake	3. ^a , lazke
1. ^o , leuke	1. ^o , leuzke
2. ^a , lezukei	2. ^a , leuzukei
3. ^a , lakei	3. ^a , lazkei

Tendríamos a vos lo... los

Ol. Zi.

1. ^o , gendezuke	1. ^o , gendezuzke
3. ^a , genderoke	3. ^a , genderozke
1. ^a , gendezukei	1. ^a , gendezuzkei
3. ^a , genderokei	3. ^a , genderozkei

BALDINTZA - GALIZAZKOA

Tendríamos o habríamos a vos lo... los

Ur.

1. ^a , gendezuke	1. ^a , gendezuzke
3. ^a , gendeake	3. ^a , gendeazke
1. ^a , genduzkei	1. ^a , gendezuzkei
3. ^a , gendeakei	3. ^a , gendeazkei

Tendríamos... a vos lo... los

B. I.

1. ^a , gendezuke	1. ^a , gendezuzke
3. ^a , gendake	3. ^a , gendazke
1. ^a , gendezukei	1. ^a , gendezuzkei
3. ^a , gendakei	3. ^a , gendazkei

BALDINTZA - GAUZEZKOA

Vosotros me tendríais lo... los

Ol. Zi.

2.ª, zendurakei 2.ª, zendurazkei
 3.ª, zenderokei 3.ª, zenderozkei
 —
 2.ª, zendegukei 2.ª, zendeguzkei
 3.ª, zenderokei 3.ª, zenderozkei

Vosotros me tendríais... lo... los

2.ª, zenduakei
 3.ª, zendeakei

2.ª, zenduazkei
 3.ª, zendeazkei

2.ª, zendeukei
 3.ª, zendeakei

2.ª, zendeuzkei
 3.ª, zendeazkei

BALDINTZA - GAUZEZKOA

Vosotros me tendríais... lo... los

B. I.

2.ª, zendakei 2.ª, zendazkei
 3.ª, zendakei 3.ª, zendazkei
 —
 2.ª, zendeukei 2.ª, zenduazkei
 3.ª, zendakei 3.ª, zendazkei

Ellos me tendrían o habrían lo... los

Ol. Zi.

1.ª, lurakei 1.ª, lurazkei
 2.ª, lezukei 2.ª, lezuzkei
 3.ª, lerokei 3.ª, lerozkei
 1.ª, ligukei 1.ª, liguzkei
 2.ª, lizukei 2.ª, lezazkei
 3.ª, lerokei 3.ª, lerozkei

BALDINTZA - GAUZAZLOA

Ellos me tendrían o habrían lo... los

Ur.

1.ª, liakei 1.ª, liazkei
 2.ª, lezukei 2.ª, lezuzkei

Ellos me tendrían... lo... los

B. I.

1.ª, liakei 1.ª, liazkei
 2.ª, lezukei 2.ª, lezuzkei

3.ª, leakei
1.ª, lukei
2.ª, lizakei
3.ª, leakei

3.ª, leazkei
1.ª, luzkei
2.ª, lizazkei
3.ª, leazkei

3.ª, lakei
1.ª, leukei
2.ª, lezukei
3.ª, lakei

3.ª, lazkei
1.ª, leuzkei
2.ª, lezuzkei
3.ª, lazkei

Si yo hubiera o tuviera lo... los

Al. Ol. Zi.

1.^a, banau
2.^a, bazendu
3.^a, balau
1.^a, bagendu
2.^a, bazendubai (bazendubei, Al.)
3.^a, balai (balei, A.)

Al. Ol. Zi. Ur.

1.^a, banitu
2.^a, bazenduz
3.^a, balitu
1.^a, bagenduz
2.^a, bazenduzai (bazenduzkai, Ur.) (bazenduzei, A.)
3.^a, balitubai (balitubei, Ur.)

BALDINTZA - GAUZEZKOA

Si yo tuviera... lo... los

Ur.

1.^a, baneka
2.^a, bazenduka
3.^a, balaka
1.^a, bagenduke
2.^a, bazendukai
3.^a, balukai

Si yo tuviera... lo... los

Ur. (2° era)

1.^a, banuzka
2.^a, bazenduzka
3.^a, balazka
1.^a, bagenduzka
2.^a, bazenduzkai
3.^a, baluzkai

Si yo tuviera... lo... los

B. I.

1.^a, baneka
2.^a, bazeneka
3.^a, baleka
1.^a, bageneka
2.^a, bazendekai
3.^a, balekai

B. I.

1.^a, banekaitza
2.^a, bazendekaitza
3.^a, balekaitza
1.^a, bagenekaitza
2.^a, bazendekaitzai
3.^a, balekaitzai

BALDINTZA - GAUZEZKOA

BALDINTZA - LAGUNEZKOA

<i>Si vos me tuiériais</i>	<i>Si vos me tuiériais</i>	<i>Si nos tuiériais vos</i>
<i>Ol. Zi.</i>	<i>B. I.</i>	<i>Ol. Zi.</i>
2. ^a , baninduzu	2. ^a , banendazu	2. ^a , bagenduzu
3. ^a , banindu	3. ^a , banendu	3. ^a , bagendu
2. ^a , baninduzai	—	—
3. ^a , banindubai	2. ^a , banendazai	2. ^a , bagenduzai
	3. ^a , banazai	3. ^a , bagendubai

BALDINTZA - LAGUNEZKOA

<i>Si vos nos tuiériais</i>	<i>Si yo os tuiiera</i>	<i>Si yo tuiiera a vosotros</i>
<i>Ur.</i>	<i>Ur. Ol. Zi. B. I.</i>	<i>Ol. Zi.</i>
2. ^a , bazenduake	1. ^a , bazendut	1. ^a , bazenduzait
3. ^a , baluake	3. ^a , bazendu (bazenduz, B. I.)	3. ^a , bazenduzai
2. ^a , bazenduai	1. ^a , bazendugu (bazendû, B. I.)	1. ^a , bazenduzaiigu
3. ^a , baluai	3. ^a , bazendai (bazenduzai...)	3. ^a , bazenduzai

BALDINTZA - LAGUNEZKOA

BALDINTZA - GAUZEZKOA

<i>Si yo tuiiera a vosotros</i>	<i>Si yo tuiiera o hubiera a vos lo... los</i>
<i>Ur.</i>	<i>Ol. Zi.</i>
1. ^a , bazenduait	1. ^a , banezu
3. ^a , bazenduai	3. ^a , banero
1. ^a , bazenduguai	1. ^a , banezai
3. ^a , bazendubai	3. ^a , baneroi
	1. ^a , banezkizu
	3. ^a , banezkero
	1. ^a , banezkezai
	3. ^a , banezkeroi

BALDINTZA - GAUZEZKOA

Si yo tuviera... a vos lo... los

Ur.

1. ^a , banezu	1. ^a , banezkizu	1. ^a , banezu	1. ^a , banezkizu
2. ^a , banea	3. ^a , baneatzi	3. ^a , bana	3. ^a , banatzi
1. ^a , banezai	1. ^a , banezkizai	1. ^a , banezai	1. ^a , banezkizai
3. ^a , baneai	3. ^a , badezkizait (?)	3. ^a , banai	3. ^a , banatzi

Si yo tuviera... a vos lo... los

Si vos me tuviérais lo... los

Ur.

2. ^a , bazendura	2. ^a , bazenduratzi	2. ^a , bazenduai	2. ^a , bazenduatzizai
3. ^a , bazendero	3. ^a , bazenderotzi	3. ^a , bazendeai	3. ^a , bazendeatizizai
2. ^a , bazenduragu	2. ^a , bazenduratzigu	2. ^a , bazendûai	2. ^a , bazendûatzizai
3. ^a , bazenderoi	3. ^a , bazenderotzai	3. ^a , bazendeai	3. ^a , bazendeatizizai

BALDINTZA - CAUZEZKOA

Si vos me tuviérais... lo... los

B. I.

2. ^a , bazenda	2. ^a , bazendatza	1. ^a , balura	1. ^a , baluratzi
3. ^a , bazenda	3. ^a , bazendatza	2. ^a , balizu	2. ^a , balizuzke
2. ^a , bazendau	—	3. ^a , balero	3. ^a , balerozke
3. ^a , bazendai	2. ^a , bazendatzau	1. ^a , baleragu	1. ^a , baluratzigu
	3. ^a , bazendatza	2. ^a , balezai	2. ^a , balezazai
		3. ^a , baleroi	3. ^a , balerotzai

Si él me tuviera o hubiera lo... los

Ol. Zi.

1. ^a , balura	1. ^a , baluratzi
2. ^a , balizu	2. ^a , balizuzke
3. ^a , balero	3. ^a , balerozke
1. ^a , baleragu	1. ^a , baluratzigu
2. ^a , balezai	2. ^a , balezazai
3. ^a , baleroi	3. ^a , balerotzai

BALDINTZA - GAUZEZKOA

Si él me tuviera... lo... los
Ur.

1.º, balua
2.º, balezu
3.º, balea
1.º, balau
2.º, balezai
3.º, baleai

1.º, balai (i)
2.º, balazu
3.º, bala
1.º, balau
2.º, balazai
3.º, balai

Si él me tuviera... lo... los
B. I.

1.º, balatzi (i)
2.º, balatzu
3.º, balatzi
1.º, balatziu
2.º, balatzizai
3.º, balatziai

BALDINTZA - GAUZEZKOA

Si tuviéramos a vos lo... los
Ol. Zi.

1.º, baginduzu
3.º, bagendero
1.º, baginduzai
3.º, bagenderoi

1.º, bagenduzu
3.º, bagendea
1.º, bagenduzai
3.º, bagendeai

Si tuviéramos... a vos lo... los
Ur.

1.º, bagendezkizu
3.º, bagendeatzi
1.º, bagendezkezai
3.º, bagendeatzi

BALDINTZA - GAUZEZKOA

Si tuviéramos... a vos lo... los
B. I.

1.º, bagindazu
3.º, baginda
1.º, bagindazai
3.º, bagindai

Si vosotros me tuviérais o hubiérais lo... los
Ol. Zi.

2.º, bazendurari
3.º, bazenderoi
2.º, —
3.º, bazenderotzizai

2.º, bazendurizai
3.º, bazenderotzizai
2.º, —
3.º, bazenderotzizai

BALDINTZA - GAUZEZKOA

Si vosotros me tuvierais lo... los

Ur.

2.º, bazenduai
3.º, bazendeai

Ur.

2.º, bazenduatzizai
3.º, bazendeatzizai

Si vosotros me tuvierais lo... los

B. I.

2.º, bazendai
3.º, bazendai

B. I.

2.º, bazendatzai
3.º, bazendatzai

2.º, bazendûai
3.º, bazendeai

2.º, bazendûatzizai
3.º, bazendeatzizai

2.º, bazendûai
3.º, bazendai

2.º, bazendûatzai
3.º, bazendatzai

BALDINTZA - GAUZEZKOA

Si ellos me tuvieran o hubieran lo... los

OI. Zi.

1.º, balurái
2.º, balezai
3.º, baleroi
1.º, balegu
2.º, balezai
3.º, baleroi

OI. Zi.

1.º, baluratzi
2.º, baluratzizu
3.º, baluratzi
1.º, baluratzigu
2.º, baluratzizai
3.º, balerotzai

Si ellos me tuvieran lo... los

Ur.

1.º, baluái
2.º, balezai
3.º, baleai
1.º, balûai
2.º, balezai
3.º, baleai

Ur.

1.º, baluatziái
2.º, baletzizai
3.º, balezkiai
1.º, balâtziái
2.º, baleatzizai
3.º, baleatziai

BALDINTZA - GAUZEZKOA

Si ellos me tuvieran... lo... los

B. I.

1.º, balái
2.º, balezai
3.º, balái

B. I.

1.º, balatzai
2.º, balatzizai
3.º, balatzai

1.ª, balóai
2.ª, balézai
3.ª, balai

1.ª, balatziú
2.ª, balatizai
3.ª, balatzai

ALMENAZKOAK

ALMENAZKO - BERTAĀKO

Yo puedo lo

1.ª, dezakei
2.ª, dezakezu
3.ª, dezake
1.ª, dezakegu (dezaku, B. I.)
2.ª, dezakezai
3.ª, dezakei (dezakai, B. I.)

Yo puedo los
Ol. Zi. Ur.

1.ª, ditzakei
2.ª, ditzakezu
3.ª, ditzake
1.ª, ditzakegu
2.ª, ditzakezai
3.ª, ditzakei

Yo los puedo
B. I.

1.ª, dezazkei
2.ª, dezazkezu
3.ª, dezazke
1.ª, dezazkeu
2.ª, dezazkezai
3.ª, dezazkei

ALMEN - BERTAKO - LAGUNEZKOA

Yo puedo a vos
Ol. Zi. Ur.

1.ª, zaitui
3.ª, zaitu
1.ª, zaitugu (zaitú, Ur.)
3.ª, zaitubai

Yo puedo a vos
B. I.

1.ª, zazkei
3.ª, zazke
1.ª, zazkeu
3.ª, zazkai

Yo puedo a vosotros
B. I.

1.ª, zazkai
3.ª, zazkai
1.ª, zazkeu
3.ª, zazkai

Yo puedo a vosotros
Ol. Zi.

1.ª, zaitubait
3.ª, zaitubai
1.ª, zaitugu, (zaitú, Ur.)
3.ª, zaitubai

ALMEN - BERTAKO - LAGUNEZKOA

<i>Vos me podéis</i>	<i>Vos me podéis</i>	<i>Vos me podéis</i>
<i>Ol. Zi.</i>	<i>Ur.</i>	<i>B. I.</i>
2. ^a , nezazu	2. ^a , zenduka	2. ^a , nazakezu
3. ^a , neza	3. ^a , luka	3. ^a , nazake
—	—	—
2. ^a , nezazai	2. ^a , zendukai	2. ^a , nazakezai
3. ^a , nezai	3. ^a , lukai	3. ^a , nazakai

ALMEN - BERTAKO - LAGUNEZKOA

<i>Vos nos podéis</i>	<i>Vos nos podéis</i>	<i>Vos nos podéis</i>
<i>B. I.</i>	<i>Ol. Zi.</i>	<i>Ur.</i>
2. ^a , gindazkezu	2. ^a , gaitzazu	2. ^a , zenduka
3. ^a , gindazke	3. ^a , gaitza	3. ^a , luka
—	—	—
2. ^a , gindazkezai	2. ^a , gaitzazai	2. ^a , zenduai
3. ^a , gindazkai	3. ^a , gaitzai	3. ^a , luai

ALMEN - BERTAKO - GAUZEZKOA

<i>Yo puedo lo a vos</i>	<i>Yo puedo los a vos</i>
<i>Ol. Zi. Ur.</i>	<i>Ol. Zi. Ur.</i>
1. ^a , dezazut	1. ^a , zazkizut
3. ^a , dezazu	3. ^a , zazkizu
1. ^a , dezazugu (dezau, Ur.)	1. ^a , zazkizû
3. ^a , dezazai	3. ^a , zazkizai

ALMEN - BERTAKO - GAUZEZKOA

<i>Yo puedo lo a vos</i>	<i>Yo puedo los a vos</i>
<i>B. I.</i>	<i>B. I.</i>
1. ^a , dezut	1. ^a , dezkitut
3. ^a , dezu	3. ^a , dezkitu
1. ^a , dezû	1. ^a , dezkitû
3. ^a , dezai	3. ^a , dezkitai

Oafa. — Iturmendi ta Bakaikua'n Almen-bertako-lagunezko garaietan beste efietan baño obeki gorde diñuzle ikusi dugunaz bere euskalkiko esanerak, baño gauzezkoanak *Oraingo-gaizezkoaz* esaten diñuzte, berezkoa azturik.

Berauxe gertatzen da Almenazko beste esanera guzietan Burunda'ko efi guzietan.

Safi jafiko dugun Almenazko ondorekoaren esanera ez beste guziak *Oraingo-gauzezko* garaiaz egiten dituzte, bakoitzak bere len esandako erara. *Adi-bidez: vos me podéis lo, Ol. Zi.* an diote; *durazu, Ur.* en duazu ta *B. I.* n: dazu, eta onela guzitia.

ALMEN - ONDORE - ZALANTZ - GALIZEZKOA

Si pudiera a vos lo
Ol. Zi.

2.^a, albanezuke
3.^a, albaneroke
—
2.^a, albanezukei
3.^a, albanerokei

Si pudiera a vos los
Ol. Zi.

2.^a, albanezuke
3.^a, albaneroke
—
2.^a, albanezukei
3.^a, albanerokei

Si me pudiérais vos lo
Ol. Zi.

1.^a, albazendurake
3.^a, albazenderoke
1.^a, albazendeguke
3.^a, albazenderokei

Si me pudiérais vos los
Ol. Zi.

1.^a, albazendurazke
3.^a, albazenderozke
1.^a, albazendeguzke
3.^a, albazenderozkei

ALMENAZKO - ONDOREKO - ZALANTZAZKOA

Si yo pudiera lo... los

Guziak

1.^a, al banezake
2.^a, al bazenezake
3.^a, al balezake
1.^a, al bagenezake
2.^a, al bazenezakei (zende-
zazkei)
3.^a, al balezakei

Ur'en. gendezazke ia
zende-
zazkei.

Si yo pudiera lo... los

Ur. 2.^{gr.} erara

1.^a, al baneza
2.^a, al bazenza
3.^a, al baleza
1.^a, al bagenza
2.^a, al bazenzai
3.^a, al balezai

ALMEN - ONDORE - ZALANTZ - LAGUNEZKOA

Si yo pudiera a vos

Ol. Zi. Ur.

1.^a, al bazentzakei
3.^a, al bazentzake

Si yo pudiera a vosotros

Ol. Zi.

1.^a, al bazentzazkei
3.^a, al bazentzazke

1.^a, al bazentzakegu (zentzakeu, Ur.) • 1.^a, al bazentzakegu (zentzakeu, Ur.)
 3.^a, al bazentzakei 3.^a, al bazentzakei

ALMEN - ONDORE - ZALANTZ - LAGUNEZKOA

Si vos nos pudiérais

Ol. Zi.

2.^a, al bagentzazkezu (genzazkezu, Ur.) 2.^a, al banezakezu
 3.^a, al bagentzazke 3.^a, al banezake

2.^a, al bagentzazkezai 2.^a, al banezakezai
 3.^a, al bagentzazkei 3.^a, al banezakei

Si vos me pudiérais

Ol. Zi. Ur.

2.^a, al banezakezu 2.^a, al banezakezai
 3.^a, al banezake 3.^a, al banezakei

ALMEN - ONDORE - ZALANTZ - LAGUNEZKOA

Si me pudiérais vos

Ol. Zi. 2n. era.

2.^a, albenezazu 2.^a, albenezazai
 3.^a, albaneza 3.^a, albenezazai
 2.^a, albenezazai 3.^a, albenezakei

Garai ontako beste esanera guziak *Baldintzazko-gauzezko* berak artzen dituzte burundako efi guzietan, bakoizak bere aldaketa berakin. Onela *Si yo pudiera lo Ol. Zi.*an diote: al banezu, al banero; Urdian'en diote: al banezu, al banen ta l. ta Bakaikua'n: al banezu, al bana eta onela...

Iruña'lik 1922 - VIII - 7'an.